SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1889

av Zinaida Kajevic (S)

Säkrad kompetensförsörjning inom företagshälsovården och en stärkt roll för företagshälsan

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att skyndsamt utse en nationell huvudman med ansvar för specialiseringstjänstgöring (ST) inom arbetsmedicin och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att ta fram ett förslag på en långsiktig, statlig finansieringsmodell för utbildning av företagsläkare inom arbetsmedicin och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att utreda hur företagshälsovårdens roll i det förebyggande arbetsmiljöarbetet, rehabiliteringen och återgången i arbete kan stärkas samt hur fler arbetsgivare kan ges förutsättningar att använda företagshälsovårdens kompetens, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

En väl fungerande företagshälsovård är en viktig del av ett hållbart arbetsliv. Sverige har ett starkt arbetsmiljöregelverk, men varje år leder brister i arbetsmiljön till

arbetsrelaterade sjukdomar, psykisk ohälsa, belastningsskador och olyckor som orsakar stort mänskligt lidande och betydande samhällskostnader. Förebyggande insatser är ofta betydligt mer effektiva och mindre kostsamma än att hantera konsekvenserna när skadan redan har uppstått.

Företagshälsovården är arbetslivets expertresurs inom arbetsmiljö, hälsa, rehabilitering och arbetsanpassning. Rätt kompetens tidigt i processen kan bidra till minskad sjukfrånvaro, färre arbetsskador, kortare sjukskrivningar och en snabbare återgång i arbete. Välmående arbetsplatser leder dessutom till ökad produktivitet, bättre kompetensförsörjning och lägre personalomsättning.

Samtidigt råder en akut brist på företagsläkare med specialistkompetens inom arbetsmedicin. En majoritet av dagens företagsläkare är över 65 år och återväxten är otillräcklig. Sedan Arbetslivsinstitutet avvecklades 2007 har ingen aktör haft ett tydligt och långsiktigt ansvar för utbildningen av företagsläkare. Behovet av nyrekrytering är stort och dagens system förmår inte att säkra framtidens kompetensförsörjning. Det saknas både huvudman för utbildning, tydligt ansvar och en finansieringsmodell. Sveriges Företagshälsor, Svenska Företagsläkarföreningen och arbetsmarknadens parter har under lång tid efterfrågat en hållbar nationell lösning för kompetensförsörjningen.

Mot denna bakgrund behövs ett tydligt statligt ansvar för utbildningen av företagsläkare. Frågan om huvudmannaskap, finansiering och ansvarsfördelning måste lösas skyndsamt för att säkerställa tillgången till kvalificerad företagshälsovård i hela landet. Samtidigt bör företagshälsovårdens framtida roll utredas med målet att stärka dess bidrag till det förebyggande arbetsmiljöarbetet, förbättra rehabiliteringen och skapa bättre förutsättningar för fler arbetsgivare att ta del av dess kompetens. Detta skulle gynna såväl arbetstagare och arbetsgivare som samhället i stort.

Zinaida Kajevic (S)